

Soma'yı Unutmadık, Unutturmayacağız! SOMA'YI YARATAN "DÜZEN" KURUMSALLAŞIYOR

Türkiye'nin en büyük iş cinayeti olarak kabul edilen olan Soma Katliamında hayatını kaybeden 301 maden emekçisi, başta Soma olmak üzere ülkemizin dört bir yanında anıldı. Soma'da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ile Maden Mühendisleri Odası tarafından anma etkinliği yapılırken, diğer illerde kitlesel basın açıklamaları, sergi ve paneller düzenlendi. TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu (İKK) da Soma'da gerçekleştirilen etkinliklere katılım sağladı.

Soma'da TMMOB ve Maden Mühendisleri Odası öncülüğünde 13 Mayıs 2017 tarihinde düzenlenen anma etkinliğine İzmir'in yanı sıra Denizli ve Manisa İl Koordinasyon kurulları katılım sağladı. Yapılan kitlesel basın açıklamasına Zonguldak Maden İşçileri de katılarak, katliamda hayatını kaybeden maden emekçilerini andı. Etkinlikte TMMOB adına Yönetim Kurulu Üyesi Niyazi Karadeniz ve Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Yüksel birer konuşma yaptılar. Yapılan açıklamaların ardından Madenci Şehitliğine yapılan anma ziyareti gerçekleştirildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Niyazi Karadeniz'in 13 Mayıs 2014 tarihinde 5'i mühendis olmak üzere hayatını kaybeden 301 maden emekçisinin anarak başladığı konuşmasında, Soma'nın ardından da iş kazalarında emekçilerin onar onar hayatını kaybetmeye devam ettiğine dikkat çekti. Madencilik en zor ve en riskli iş kolu olduğuna dikkat çeken Karadeniz, şöyle konuştu:

"1980 sonrası uygulamaya konu-

lan Küresel politikalar; özelleştirme, taşeronlaşma, rödovans vb. gibi kâr amaçlı ekonomik faaliyet ve uygulamaları; kamu madenciliğini küçültmüş, kamu kurum ve kuruluşlarında uzun yıllar içinde elde edilmiş olan madencilik bilgi ve deneyim birikimini dağıtmıştır. Yoğun birikim ve deneyime sahip olan kurum ve kuruluşlar yerine üretimin, teknik ve alt yapı olarak yetersiz, deneyim ve uzmanlaşmanın olmadığı taşeron firmalara bırakılması, buna ek olarak kamusal denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması iş kazalarının artmasına neden olmaktadır."

Aktif Denetim Çağrısı

Artan maden kazalarına karşı acilen aktif denetim altyapısının oluşturulmasını isteyen Karadeniz, İşçi Sağlığı ve Güvenliği Yasası ile işveren sorumluluğunun kaldırıldığını ve sorumluluğun yetkisiz ve güvencesiz çalışan mühendislerin sırtına yıkıldığına vurgu yaptı.

Konuşmasında "Yaşanacak iş kazalarının ve cezaevlerine girecek olan

mühendislerin sorumluluğu, işverenler ve gerçek sorunu görmezden gelerek, yasanın bu haliyle çıkmasını sağlayan hükümet yetkilileri ve yasayı hazırlayan bürokratların olacaktı" ifadelerine yer veren Karadeniz, piyasacı bir anlayışla çıkarılan bu yasanın sorunları artıracağına dikkat çekti.

Yaptırımların caydırıcı olmadığına ve Soma davasının sadece şirket yetkilileri ile sınırlı tutulduğuna vurgu yapan Karadeniz, "TMMOB olarak, asli sorumluluklarını devrederek bu cinayetlere sebep olanların bağımsız yargıya ve topluma hesap vermeleri için mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyumuzla paylaşıyoruz" diye konuştu. Karadeniz, acilen taşeron sistemine son verilmesini, rödovans uygulamaları kaldırılmasını ve havza bazında madencilğe geçilmesini istedi.

Gerçek Sorumlular Yargılanmıyor

Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Yüksel ise ilk açıklamalarda, facianın nedenini "trafo patlaması" olarak açıklanmaya çalışıldığını ve savcılık tarafından ise



"sorumluların da öldüğü" gerekçesiyle tutuklama yapılmadığını hatırlatarak, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Maden Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan raporda da belirtildiği ve toplumun tüm kesimlerinden de kabul gördüğü üzere kazanın asli ve sistemsiz nedenleri neo liberal politikalar sonucu yaşama geçirilen taşeronlaştırma, üretim zorlaması, mevzuattan kaynaklanan esnekleşme ve kural dışılaşma ile denetimsizleştirmedir. Facianın gerçek sorumluları iş güvencesinden, mesleki bağımsızlıktan yoksun, işi ile aşı arasında sıkışmış olan ölen ya da ölemeyen maden mühendisleri değil bu ocaklara taşeronu, rödevansçıyı sokanlardır."

Önlemsizliğin Büyütülmesine Karşı Dava

Gerçek sorumluların esnek ve kural dışı çalışma ile üretimi zorlayanlar ve denetimi etkisizleştirenler olduğuna dikkat çeken Yüksel, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Faciasından sonra siyasi iktidar tarafından benzeri faciaların yaşanmaması için vaatlerde bulunulmuştu. Ancak üç yıl geçmiş olmasına rağmen maden mühendisliği bilim ve teknolojiye uygun gerekli ve yeterli önlemlerin alınmaması nedeniyle başta Ermenek ve Şirvan faciaları olmak üzere ölümler yaşanmaya devam etmiştir."

Faciadın sonra bile patlayıcı ortamlara ilişkin ATEX mevzuatının uygulanması, yaşam hattı ve yeraltı takip sistemlerin kurulmasına ilişkin zorunlulukların Bakanlık tarafından ertelendiğini kaydeden Yüksel, hatanın ancak açtıkları dava sonucunda düzeltildiğini vurguladı.

Dayıbaşı Yasallaştı

Torba yasa ile havza madenciliğine son verildiğine ve dayıbaşı uygulamasının ise özel istihdam büroları kanunu ile yasal hale getirildiğini ifade eden Yüksel, "Kiralık işçilik, özelleştirme, rödevans ve ruhsatları bölünmesi gibi yasal düzenlemeler iş kazalarını önlemeyecek olup facialara

neden olacaktır" dedi. Kazaların "fitrat" olarak değerlendirildiğine işaret eden Yüksek, "siyasi iktidar ve sermaye tarafından maden mühendisliği bilim ve teknolojiye uygun gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmadıkça, güvencesiz çalışma koşulları devam ettiği sürece, emekten ve insandan yana politikalar yaşama geçirilmediği sürece ölümler yaşanmaya devam edecektir" uyarısında bulundu. Siyasi iktidarın, madenlerde bilimin ve teknolojinin sesi meslek odalarına kulak vermesi çağrısında bulunan Yüksel, Soma davasını yakından takip edeceklerini vurguladı.

Madencilikte "İhalesiz" Dönem

Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'nun 18 Mayıs 2017 tarihinde gerçekleştirdi yazılı basın açıklamasına, TBMM'de "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun"a eklenen önergeyle Maden Kanunu'nun değiştirildiğini hatırlatılarak, ruhsat işlemlerinin "ihalelik sahalarda" ihalesiz yapılabilmesinin önün açıldığı belirtildi. Madenciliğin olumsuz etkileneyeceği değişikliğe ilişkin açıklamada, "Bu değişiklik ile 'yerli ve milli madencilik' şirketlerinin elinde bulunan ruhsat sahaları; değişiklikte belirtilen '... ruhsatlandırma işlemi ihalelik sahalar üzerinde de ihalesiz yapılabilir' ibaresiyle hukuka aykırı yöntemlerle ellerinden alınacak, birleştirilecek yandaş ve yabancı şirketlere peşkeş çekilecektir" ifadelerine yer verildi. Kısa süre önce de kömür madenlerinin bölünerek ayrı ruhsata bağlanması sağlanarak havza madenciliği ortadan kaldırıldığına dikkat çekilen açıklamada, değişikliğin yaşama geçirilmemesi istendi.

Ege Üniversitesi Öğrencilerine İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Bilgilendirmesi

Ege Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü 1. sınıf öğrencilerine yönelik olarak "Elektriğin Olduğu Ortamlarda Yapılan Çalışmalarda İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" konulu seminer 13 Nisan 2017 tarihinde Ege Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

Seminerde Şubemiz İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Komisyonu üyesi Gülefer Mete bilgilendirmede bulundu. Gülefer Mete sunumunda; kazalar ve nedenleri, elektriksel büyüklükler ve kavramlar (akım, direnç, kısa devre...) elektriğe maruz kalınma durumları, dolaylı ve direkt temas konularının

yanısıra elektrik akımının insan vücudu üzerinde etkileri, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği, kuvvetli akım tesislerinde çalışma, elektrikle çalışmalarda kullanılan kişisel koruyucu donanımlarla ilgili bilgiler öğrencilere aktarıldı.